

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis Libri Quatuor

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. II. Acta per eum in conventu Germanorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

Acta per eum in conventu Germanorum.

CAPUT II.

PRAGAM septimâ die, atque inde hieme
 sævâ, atque adeò frigidâ, vt ferri vix posset,
 viâque per Bohemiæ saltus maximè nivibus im-
 peditâ, die quintâ Nauburgium venerunt. Ad-
 venientibus nec obviûm missum, nec vllum ho-
 noris, aut amicitiaë officium, nec omnino hospi-
 tale quidquam tributum. Biduo cognoscendis re-
 bus dato, tertiâ die constituunt, vt singulos suæ
 quisque provinciæ privatim conveniat. Delphi-
 nus ad Palatinum Rheni, Commendonus ad Du-
 cem Saxoniae (ii quia è septem viris erant, qui
 jus creandi Romani Imperatoris habent, cæteris
 præminebant) mittunt, qui adeundi tempus po-
 stulent. Ab utroque idem responsum, in commu-
 ni conventu, nihil nisi de communi sententia agi
 posse, relatuos ad socios, & voluntatem omnium
 significatuos Romanis. Decernitur inde in eo-
 rum consilio privatis colloquiis in re publica opus
 non esse: & verba Legatorum ab adversariis ve-
 nientium omnibus coram esse audienda. Ab hoc
 decreto mittunt cum militum cohorte, quam Sa-
 xo ad custodiam corporis habere circa se consue-
 vit, primos amicorum, qui Nuncios in curiam
 deducant. Illi quamquam id quidem minimè
 voluissent, tamen reculare non ausi, ne si ab his

exclusi forent, ab nullo deinde Germanorum satis
 benignè acciperentur, ire porro, & alloqui uni-
 versos statuunt. Curru vectos, Germani, qui ad de-
 ducendum eos venerant, pedibus, quod honoris est,
 antecesserunt, & Principes ingredientibus ad se
 omnes assurrexere; non tamen illis dextras ex mo-
 re gentis porrexerunt, qui mos apud Germanos,
 sicuti servatus amicitiae pignus habet, ita præter-
 missus non dubium est alieni, atque averſi animi
 argumentum. Nuncii litteras Pontificis edicti-
 que exempla singulis reddiderunt: vbi consedere
 prior Delphinus omnia quæ edicto continebantur,
 de voluntate Pontificis, de studio, atque consilio
 medendi tot morbis, quibus Christiana Respu-
 blica ex mota semel religionis fide laboraret, est
 persecutus. Tum ejus excipiens orationem Com-
 mendonus admonuit Germanos temporis ad sa-
 crum celebrandum Concilium peropportuni, re-
 conciliatâ nuper inter Gallos, atque Hispanos
 gratiâ, & pace constitutâ inter duos opulentissi-
 mos Christiani nominis Reges, & eo nobis Pon-
 tifice ad regimen divinarum inter homines re-
 rum dato, qui curas, & cogitationes suas huc om-
 nes contulerit, vt pietas, cultusque Dei purus,
 sanctus, inviolatus habeatur, custodiaturque, &
 si quid negligentia irrepsit in publicas ceremo-
 nias, quod alienum à dignitate Christianæ fidei
 videatur, id verò antiquari, atque abrogari velit,
 ac præterea corrigi, emendarique, & ad veteris
 disciplinæ normam restitui, quidquid in homi-

» num moribus à majorum nostrorum sanctissimis
» institutis deflexisset. At cum Christianos omnes
» gaudere hujus celebratione Concilii, quo pristi-
» nus Ecclesiæ decor, & moribus pudor reddatur,
» debere, tum verò ab his accipi animis libentibus,
» qui sive errore decepti, seu callidâ quorundam
» sacrarum litterarum interpretatione inducti, se ab
» aliorum sententia, placitisque sejunxissent. Cum
» enim nostra omnium salus verâ de cælesti numi-
» ne opinione, atque fide maximè contineatur,
» nec fides esse vera, nisi vna, possit, eaque non à
» singulis pro cuiusque libidine animi dijudicari;
» sed ab vniversis ex cælestibus jussis constitui de-
» beat, an vsquam meliùs, certiusque exquiri, aut
» dilucidius explicari veritas queat, quàm vbi ex
» omnibus gentibus coacti doctissimi mortalium
» convenère? Ubi à sacratis viris nihil nisi rite, pla-
» catoque per preces, & sacrificia Deo incipitur?
» Ubi omnia divino instinctu, afflatuque aguntur?
» Nec verò vltra cunctandum, differendumque re-
» medium esse; prolabi enim, ac ruere quotidie
» in deterius rem, divinos monitus, præceptaque
» detorqueri, perverti, depravari ab ambitiosis no-
» varum rerum auctoribus, quos dum nescia sui
» multitudo suscipit, favoreque tollit, infirmari
» vim legum, & ipsa convelli fundamenta religio-
» nis, quæ quanto periculo moveantur, non ne-
» cesse esse apud expertos memorari. Neque verò
» Christianam esse religionem inventu hominum
» comparatam, sed cælitus traditam nobis, ac præ-

sentis ore Dei institutam , vt eam arbitrio subji-
 cere , atrectare , minuere , sensui suo accommo-
 dare mortalis nemo possit , quin idem se , & gra-
 vissimo piaculo , atque inexpiabili fraude in per-
 petuum obstringat , & erroribus inexplicabilibus ,
 turbulentissimisque involvat. Quippe sacrorum
 dicta librorum , si quisque pro captu ingenii sui
 interpretetur , idque verum sit , quod cuique pro-
 babilius visum fuerit , tum quot capita hominum
 tot fore de divinis rebus sententias. Ab tali ar-
 rogantia , ac vanitate longè sanctos illos abfuis-
 se viros , qui , quæ à præsentis Deo acceperant ,
 nobis tradiderunt , traditæque capite , ac sangui-
 ne suo sanxerunt ; nam Divos Paulum , & Barna-
 bam , vt Lucas rerum ab Apostolis gestarum scri-
 ptor memoriæ prodidit , de controversia inter
 Christianos tum fortè Alexandriæ orta de Moy-
 sis legibus , nihil ausos statuere , Hierosolymam
 petiisse , ac rem ad Concilium Apostolorum re-
 tulisse , decretoque eorum paruisse. Hinc nostram
 à primordio sui vniusmodi de cælestibus fidem ,
 immutabilémque manere , aliorum variam , mul-
 tiformem , nec vsquam firmè consistentem esse.
 Nempe Dei cultum , ac religionem , quæ verâ
 sanctitate nitatur , vsu , & consensu augeri , ac
 propagari , moræque , ac tempore stabiliri. Ho-
 minum commenta , quæ tantùm novitate pla-
 cent , atque impetu pollent , diuturnitate vane-
 scere , & extingui. Quot his paucis annis opinio-
 nes summis vulgi studiis acceptas cum ipsis au-

» Etoribus consensisse? Quot quotidie exoriri no-
 » vas, aut veteres, & pridem explosas, atque ob-
 » soletas revocari? Ecquis in tanta licentia, atque
 » impunitate modum audaciæ statuat, ne ad vlti-
 » mum impietatis provolvatur? Etenim quibus tam
 » varii, ac diversi ritus, & modò hæc, modò illa
 » sacra, ac semper prioribus rejectis novissima ma-
 » ximè placeant, iis brevi nulla fore. Tollenda igi-
 » tur hæc dissidia, tantúmque coalescere, atque hæ-
 » rere in Republica malum non finendum, quod
 » & Dei in nos iram irritat, & si invaluerit, dis-
 » tracturum, ac debilitaturum rem Christianam,
 » & Turcis veris, & internecinis Christiani nomi-
 » nis hostibus, & jam pridem ab sua immani po-
 » tentia, nostraque infelici discordia in omnium
 » cervices imminentibus, aditum ad communem
 » perniciem patefacturum. Proinde mitterent Le-
 » gatos, & de quo vel minùs liqueret, vel ab aliis dif-
 » sentirent, conditorum nostrorum exemplo ad pu-
 » blicum Concilium referrent. Magis hæc cum silen-
 » tio audita sunt, quàm quidquam movere Germa-
 » nos, quos in eum locum ad confirmanda, & re-
 » novanda inter se fœdera contraxerat, non cura
 » concordia, aut religionis, sed metus, ne quo
 » Regum consensu vis eis pararetur, armisque, ac
 » bello parere Concilii voluntati, jussisque, & ra-
 » pta Ecclesiis restituere, atque ad auctoritatem
 » Pontificis redire cogerentur. Nunciis orantibus,
 » multi è Germanis Principibus, qui in consilio ex
 » more aderant, singula verba excipientes, vtriuf-
 » que

que orationem perscripserunt. Ac tum quidem non alio responso accepto, quàm deliberaturos de postulatis eorum Principes, domum iisdem comitantibus Germanis, à quibus antea deducti fuerant, redierunt. Vix horæ vnius spatium intercessit, cum missi à Principibus tres viri eorum, quos ipsi, quia publicarum rerum participes, ac ministros habent, Consiliarios vocant, advenère: introductique litteras, quas Nuncii à Pontifice Maximo singulis Principibus reddiderant, ad eos retulerunt, his totidem ferme verbis vsi. Princes, cum has litteras eis redderetis, appellatos se filios à Romano Pontifice non adverterunt, quem quia ipsi parentis loco non habent, ne litteras quidem tali cum appellatione accipere ab eo voluerunt. Responsum à Commendono est, Non aliter appellatos à Pontifice Maximo Germanos Principes, quàm quomodo Cæsar ipse, cæterique Christiani Reges, & Principes nuncupari ab eo consueverunt. Illi positis litteris abière. Nunciis quamquam rejecta legatio videbatur non acceptis Pontificis litteris, ex quibus fides dictis eorum habenda erat, tamen quia illi edicta de Concilio retinuerant, opperiri paululùm rei finem placuit. Germani remisissis epistolis, ac lectis edictis de responso consultant, sententiâsque alius alio ferociùs dicunt; nam quo quisque asperius, & contumeliosius adversus Romanos loquebatur, eo plus laudis ab aliis, & gratiæ ferebat: audiebatûrque vt vsurpatorum sacrorum, &

Germanicæ libertatis vindex. In quibus acerri-
 mum fuisse Christophorum Wirtembergensium
 Ducem accepimus, qui præter insitam Germa-
 norum ingeniis ferociam, magnas possidebat o-
 pes ademptas templis, unde justos dominos ex-
 turbarat, ac supra centum millium aureorum ve-
 ctigal sibi ex illa rapina confecerat. In eadem
 noxa & cæteri ferè Principes erant: sed Chri-
 stophorus eo infensior nobis, quo plura eripue-
 rat, increpare confidentiam Pontificis eos ad
 Concilium evocare ausi, & tentationem eam esse
 dicere, ut si molliri, si flecti leni, ac subdolâ
 oratione se patiantur, mox graviora moliatur,
 donec aut vi, aut dolis eos sub antiquum jugum
 servitutis redigat. Ex hujus maxime sententia,
 & repudiatæ litteræ Pontificis fuere, & quæ inde
 contumaciter responsa sunt, composita.

*Principum Germaniæ ad Pontificis Maximi
 Nuncios contumelia plena oratio; &
 Commendoni responsio ad eos.*

CAPUT III,

TRIDUO igitur post expectantibus Nun-
 ciis, ut ad accipiendum responsum in Con-
 ventum vocarentur, decem ad eos Consilarii
 primarii homines magnâ comitum frequentiâ
 missu Principum venere; inter quos dignitate